

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs Commissie Wetsvoorstellen

Ministerie van Financiën

Ingediend op <https://www.internetconsultatie.nl/ubo>

Amsterdam, 28 juni 2019

Betreft: Reactie van de Commissie Wetsvoorstellen van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs op de internetconsultatie Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten

Geachte dames en heren,

In het concept Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten (hierna: het conceptbesluit) wordt een aantal belangrijke aspecten geregeld bij de implementatie van de registratie van uiteindelijk belanghebbenden (hierna ook: UBO's) van vennootschappen en andere juridische entiteiten. De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: de Orde) waardeert dat het conceptbesluit in consultatie is gebracht en biedt hierbij graag enkele relevante overwegingen.

1. Kwalificatie uiteindelijk belanghebbende (artikel 35b Handelsregisterbesluit 2008)

In het conceptbesluit wordt nader geregeld hoe de 'aard en omvang van het economisch belang' van een UBO wordt geduid in het Handelsregister. Echter, als er geen uiteindelijk belanghebbende is met een economisch belang, is niet duidelijk of en hoe dat wordt aangegeven in het Handelsregister. De Orde is er voorstander van om ook te vermelden of iemand UBO is op basis van zeggenschap of wanneer iemand van het statutair bestuur als (pseudo-)UBO is geregistreerd vanwege het ontbreken van een daadwerkelijke UBO. Of in ieder geval dat wordt vermeld wanneer een geregistreerde UBO geen economisch belang houdt ('0 procent' of 'minder dan 25 procent'). Is beoogd hier in enige vorm melding van te maken in het Handelsregister? Of beoogt artikel II van dit conceptbesluit waarin een verwijzing wordt opgenomen naar het nog op te nemen art 10a Wwft (zie wetsvoorstel UBO-register) dat alleen echte UBO's worden opgenomen en niet het 'higher management'?

De Orde merkt op dat de formulering van artikel 35b lid 2 van het conceptbesluit er toe leidt dat bij een directeur-groootaandeelhouder de documenten onder a, b, d, i, j en k van toepassing kunnen zijn met als gevolg dat die documenten moeten worden gedeponereerd, terwijl bij een UBO met (vele) buitenlandse tussenhoudster(s) alleen categorie j van toepassing kan zijn,

1

De Commissie Wetsvoorstellen van de NOB reageert gevraagd en ongevraagd op fiscaal relevante (wets)voorstellen (en het voortraject daarvan) vanuit de expertise van haar leden. Belangrijke toetsstenen zijn rechtszekerheid (waaronder terugwerkende kracht), verenigbaarheid met het recht, uitvoerbaarheid, effectiviteit en efficiency, regeldruk en gevolgen voor het investeringsklimaat.

omdat over andere documenten niet beschikt wordt. Dit veroorzaakt een onevenredige belasting van de directeur-grootaandeelhouder terwijl die al via het handelsregister bekend is. Daarnaast merkt de Orde op dat in alle gevallen een organogram zou volstaan, terwijl de bewijskracht daarvan geringer is dan bijvoorbeeld een aandelhoudersregister. Het woord 'blijken' is in deze context dan ook te stellig. De Orde stelt daarom voor de tekst aan te passen op de volgende wijze:

*'2. Ten aanzien van de aard en omvang van het economisch belang van een uiteindelijk belanghebbende worden in het handelsregister **tenminste een van de afschriften van de volgende categorieën documenten gedeponereerd, ter onderbouwing van waaruit de aard en omvang van het economisch belang van de betrokken uiteindelijk belanghebbende blijken.**'*

2. Afscherming UBO-informatie (artikel 51b Handelsregisterbesluit 2008)

Het conceptbesluit bevat twee limitatieve gronden voor afscherming: (1) onevenredig risico, risico op fraude, ontvoering, chantage en dergelijke en (2) minderjarigheid en handelingsonbekwaamheid.

De eerste grond is slechts beperkt is tot personen die van overheidswege beveiliging krijgen en daarvoor op een lijst staan van de minister van Justitie en Veiligheid (rijksdomein) of op lijsten van de hoofdofficieren van justitie (decentraal domein).

Opmerkelijk is dat de Antiwitwasrichtlijn (hierna: de Richtlijn) meer ruimte biedt voor afscherming dan de Nederlandse implementatie via het conceptbesluit. Zo kunnen EU-lidstaten op grond van artikel 30 lid 9 van de Richtlijn in uitzonderlijke omstandigheden per geval voorzien in een uitzondering op de toegang tot de UBO-informatie indien die toegang voor de UBO blootstelling inhoudt aan een risico op fraude, ontvoering, chantage, geweld of intimidatie of indien de UBO minderjarig of anderszins handelingsonbekwaam is. Deze bepaling impliceert een concrete beoordeling van de uitzonderlijke omstandigheden die afscherming legitimeren. Volgens het conceptbesluit zal de KvK echter geen inhoudelijke afweging maken bij de afhandeling van het afschermingsverzoek, maar puur een feitelijke controle verrichten. Zo zal de KvK bij een verzoek op de eerste grond nagaan of de betrokkene op de bedoelde lijsten staat en indien dat het geval is de UBO-gegevens voor vijf jaar afschermen.

Het is echter niet ondenkbaar dat de openbare UBO-gegevens de UBO blootstellen aan een reëel of onevenredig risico op fraude, ontvoering etc., zonder dat in die situatie sprake is van politiebescherming. UBO's kunnen immers ook buiten de situatie van politiebescherming vergaande maatregelen hebben getroffen om te voorzien in hun bescherming en veiligheid, bijvoorbeeld via een marktpartij die persoonsbeveiliging verzorgt. In tegenstelling tot de Richtlijn voorziet het conceptbesluit in zulke situaties niet in een mogelijkheid tot afscherming.

Hoewel het op zich begrijpelijk is dat Nederland voor een benadering kiest die in de uitvoering eenvoudig toepasbaar is, is de Orde van mening dat gelet op de zware inbreuk op het privacygrondrecht deze restrictieve invulling van de uitzonderingsmogelijkheden van de Richtlijn niet op haar plaats is. De Orde meent dat de inbreuk op het recht op privacy dermate

vergaand is, dat in voorkomende gevallen een zorgvuldige afweging tussen dit recht en de doelstellingen van de UBO-registratie gerechtvaardigd is. Een toetsing waarbij het risico op fraude, ontvoering etc. wordt beoordeeld aan de hand van een formeel criterium is in dat kader niet proportioneel. Dit te meer omdat de toetsing van de openbare vorm van de UBO-registratie niet conform de beperkingssystematiek van het verdragsrechtelijke privacygrondrecht heeft plaatsgevonden, noch op EU- noch op nationaal niveau.

Daarnaast brengt vergelijking met de anbi-regeling een opvallend verschil aan het licht. De anbi-regeling kent namelijk wel een uitzondering van de publicatieplicht voor namen van bestuurders van instellingen als is aangetoond dat publicatie van deze namen een reëel gevaar oplevert voor de persoonlijke veiligheid van die bestuurders of van hun familieleden (artikel 1a lid 7 sub f onderdeel 2 Uitvoeringsregeling AWR 1994). Het conceptbesluit daarentegen biedt geen ruimte voor afscherming van de gegevens van de UBO's die nog niet onder politiebescherming staan, maar reden hebben om te vrezen voor hun eigen veiligheid of die van hun familieleden. Vanwaar dit verschil?

Verder rijzen er diverse vragen rondom dit afschermingsbeleid. Ter zake van de afscherming van een UBO vanwege minderjarigheid is in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten aangegeven dat '[e]en categorale afscherming van de informatie betreffende minderjarige UBO's' niet mogelijk is omdat de Richtlijn voorschrijft dat een verzoek om afscherming per geval moet worden gedaan. Zou het mogelijk zijn om de inschrijving van een minderjarige UBO meteen als afschermingsverzoek aan te merken? Een separaat afschermingsverzoek wegens minderjarigheid lijkt de Orde overbodig nu de minderjarigheid al uit de registratie van de geboortedatum van de UBO blijkt.

Hoe gaat de regelgever om met eventuele afwijkende kwalificaties in het buitenland van minderjarigheid en ondercuratelestelling? En hoe staat het met buitenlandse equivalenten van politiebescherming door plaatsing op lijsten. Tellen die mee voor toekenning van het afschermingsverzoek?

3. Slot

Ten slotte brengt de Orde graag in herinnering dat handvatten zeer gewenst zijn om per type vennootschap of andere juridische entiteit te bepalen wie in elk geval dient te worden beschouwd als UBO, zoals ook opgemerkt in paragraaf 5 van het NOB-commentaar bij het Implementatiewetsvoorstel registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten.¹ Het onderhavige conceptbesluit voegt alleen een bepaling toe aan artikel 3 Uitvoeringsbesluit Wwft 2018, maar biedt noch daarmee noch in de Nota van Toelichting nadere handvatten. De Orde wil voorkomen dat de zeer wenselijke handvatten

¹ <https://www.nob.net/nob-commentaar-implementatiewet-registratie-uiteindelijk-belanghebbenden-van-vennootschappen-en>.

tussen het implementatiewetsvoorstel en het conceptbesluit in vallen en uiteindelijk (onbedoeld) achterwege blijven.

Uiteraard is de Orde graag bereid het bovenstaande nader toe te lichten. De Orde heeft geen bezwaar tegen publicatie van deze reactie.

Hoogachtend,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

mr. J.A.R. van Eijsden
voorzitter Commissie Beroepszaken

drs. R.A. van der Jagt
voorzitter Commissie Wetsvoorstellen